

Tečaj XXXI.

Lipanj 1907.

Broj 6.

Šumarski list.

Organ

hrv. slav. šumarskoga društva

Izdaje
hrvatsko-slavonsko
šumarsko društvo.

Uređuje
F. Z. KESTERČANEK.

Izlazi svaki mjesec.

ZAGREB 1907.

Naklada hrv.-slav. šumarskoga društva.

HEVEAX!

Garantirano nepromočiva mast za čizme.

Uzdrži obuću trajno meku i zajamčeno nepromočivu!

Ciena 1 kutiji sa kistom K. 3.—, 10 kutija K. 20.—. Tko doznačnicom pošalje K. 3·50, dobije jednu kutiju bez daljnjih troškova.

Razašilje: **Laboratorij Kubanyi. Sisak (Hrvatska)**

Skladište: Zagreb S. Kočonda.

Laboratorij Kubanyi Sisak. Vašim sam Haveaxom osobito zadovoljan, bez sumnje to je najbolja mast za čizme, koju do sele poznajem. Stovanjem

Camilo Morgan,

Lovački pisac, začasni predstojnik kluba „Weid.“ mäner in Wien“, posjednik visokih redova i t. d.

Dopisnica uredništva.

P. n. g. A. H. u Cerniku. Reklamirane šumarske listove, poslamo Vam na dne 25. avibnja pa se ih valjda i u redu primio. Ostalo učinismo kako pisaste.

T. A. u Rogoži. Poslani dopis uvrstili smo drage volje — javite se samo i u buduće — biti će nam drago.

A. J. u Karlovcu. Adresu uredismo kako javiste.

Broča V. i J. H. u Zagrebu. Zašto prema svojedobnoj obvezi ne poslaste nastavak odnosno konac Vašega članka? Vremena ste bar imali valjda — da ga već jednom i dovršite.

Sadržaj.

	Strana
Šumarsko-računarsko i blagajničko poslovanje krajiških imovnih občina. Piše I. Grčević kr. račun. revident.	201—221
Osvrt na šumsko industrijalne prilike	221—229
Listak. Društvene vesti: Program XXXI. redovite glavne skupštine društva. — Sjednica upravnoga odbora društva. — Izkaz uplate i dugovine članarine redovitih članova prvoga razreda prema stanju na dne 10. svibnja 1907.	230—239
Osobne vesti: Imenovanja i promaknuća	239
Iz upravne prakse. K pitanju držanja koza u gornjoj Krajini	239—240
Različite vesti: Medjunarodni gospod. šum. kongres u Beču. — Zaklada za uzgoj djece šumarskih činovnika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji	240
Prilog. (Lugarski viestnik). Iz Like. — Naš kraš i njegovo novo pošumljenje. — Različite vesti: Program ovogodišnje glavne skupštine hrv.-slav. šum. društva. — K pitanju uredjenja lugarskih beriva kod križevačke imovne občine. — Osudjen radi otpora proti lugaru. — Puškom se nije šaliti. — Navala na lugara — Opet ubijen lugar. — Lovostaja za ribolov u Hrvatskoj i Slavoniji. — Izabrane rečenice. — Mjesto vuka psa. — Kako se može prosuditi kakvoća drva? — Radnje oko uredjenja bujica u Dalmaciji.	

Šumarski list.

Br. 6.

U ZAGREBU, 1. lipnja 1907.

God. XXXI.

Pretplata za nečlanove K 12. na godinu. — Članovi šumar. društva dobivaju list bezplatno. — Članarina iznaša za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda s 10. i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K. 2. i K 1. pristupnine i za „Šum. list“ K. 4 u ime pretplate. — „Lugarski viestnik“ dobivaju članovi lugari badava. Članarinu prima predsjedništvo društva.

Uvrstbina oglasa: za 1 stranicu 16 K.; za $\frac{1}{2}$ stranice 8 K.; za $\frac{1}{4}$ stranice 5 K. 20 fil.; za $\frac{1}{4}$ stranice 4 K. — Kod višekratnog uvrštenja primjerena popustbina.

Šumsko-računarsko i blagajničko poslovanje krajiških imovnih občina*.

Blagajna je imovne občine sustavni dio šumsko-gospodarstvenog ureda, te je podčinjena neposredno upravitelju šumsko-gošpodarstvenog ureda.

Zadaća je blagajne, da rukuje blagajničkim poslovima, koji su propisani za imovne občine u naputku C. zakona od 11. srpnja 1881.

Blagajničko poslovanje se osniva na proračunu, koji prikazuje periodično stanje kućanstva imovne občine.

Proračun sadržaje pregled sustavno poredanih izdataka, koji se predviđaju u proračunskoj godini, i primitaka, koji se očekuju u tom razdoblju.

Pregled je sastavljen sustavno, kada se obračuna cijelokupna potreba i ustanovi prihod za narednu godinu, te razdieli na naslove i etatne stavke.

Proračunsko doba slaže se s kalendarskom godinom.

Prigodom sastavljanja proračuna valja postupati štedljivo, kad se ustanovljuje razhod, koji se odnosi na beriva i namještenje šumarskog i lugarskog osoblja, zatim na stvarne izdatke, investicije i ostalo.

* Ovgradio sam iz propisa zajedničke države i zemalj. računarske uredbe kao prinos za jedinstveno i korektno vođenje protustavničkih agenda, te sam udesio prema nauci o računoslavlju i postojećem naputku C. zakona od 11. srpnja 1881. o imovnih občina u hrvatsko-slavonskoj vojnoj Krajini.

Ivan Grčević,
revident u računarskom uredu
kr. zem. vlade.

Trajna stalnost u novčanom rukovanju je glavno obilježje uprave razborito uredjenog gospodarenja.

Da se to postigne u šumskoj upravi, valja nastojati, da se iscrpi vrijeme, a rad sgodno razdieli na pojedine sile.

Potrebe se uredi tako, da se podmire razpoloživim prihodom, koji se postigne racionalnim šumarenjem.

Prije početka kalendarske godine ima se na temelju stečenoga iskustva opredieliti potrebno ravnovjesje izmedju primitaka i izdataka.

Podatke za sastavak proračuna pružaju blagajničke knjige, drvosječne i šumsko-gojibene osnove.

Kada se sravne potrebe s prihodom, pokaže se suvišak ili manjak. Nastali manjak izravna se time, da se prema potrebi ustanovi pristojba ili povisi, gdje ona postoji, na one prihode u naravi, koje uživaju članovi imovne obćine u smislu ustanova napatka B. zakona od 11. srpnja 1881. o uredjenju zajedničke uporabe šuma.

Proračun je podloga za uredjenje gospodarstva, jer sadržaje sve, što se ima provesti u budućoj godini.

Upravitelju gospodarstvenog ureda služi mjerilom i pravcem u gospodarstvu. Nijedna se etatna stavka bez privole kr. zemaljske vlade ne smije nipošto prekoračiti, niti prištedjena svota jedne stavke upotriebiti za izravnanje preizdatka druge stavke.

Gospodarstveni je ured dužan s toga neodgodivo prekoračenje priobćiti kr. zemaljskoj vladi i zamoliti dozvolu za pokriće.

Izdatci i primitci diele se po proračunu na redovno i izvanredno rukovanje.

U redovno rukovanje pripadaju oni poslovni slučajevi, koji se ponavljaju od godine do godine, te su ustanovljeni u posebnim zakonima, ugovorima ili stalnim propisima šumske uprave. To su stalni primitci i izdatci u kućanstvu.

U izvanredno rukovanje pripadaju oni slučajevi, koji se stalno ne ponavljaju, a nastaju jednom za uvijek ili se obnavljaju u više godina.

Izvanredno rukovanje dieli se u prolazne izdatke i investicije.

Medju prolazne izdatke pripadaju zajmovi nastradalima, kupovanje vrijednostnih papira i drugo.

Investicije su izdatci uloženi u nepokretni imetak imovne občine. U našastar nepokretnog imutka unesu se za to izdane svote kao protuvrijednost, n. pr. nabava nekretnina, gradjevine, kuće, gospodarske zgrade i t. d.

Izvanredni primitci potiču iz prodaje nepokretnih dobara, koja su namienjena za pričuvnu glavnicu, povrat zajmova od nastradalih, unovčenje vrijednostnih papira i drugo.

U proračun unose se sustavno najprije izdatci, a onda primitci prema naslovima i etatnim stavkama.

Svaka se računska grana ima izkazati razlučeno.

U svotnik dolaze ukupni iznosi pojedinih naslova.

Temeljem za visinu pojedine stavke služi redovni prosječni uspjeh zadnjih triju godina, gdje se opazi stalni prirast ili padanje.

Ako li su razlike u te tri godine velike, tad se uzme prosjek od više prošlih godina

Za nove stavke služi iskustvo od sličnih stavaka.

Potreba se u proračunu uvrštenih svota razjasni u posebnom obrazloženju. Potanko se obrazlažu stavke prviput uvrštene, a one, koje se obnavljaju, samo onda, kad nastane razlika.

Obrazlaže se kratko i jezgrovito.

Glavna je briga prigodom provadjanja proračuna, da se opredieljena vjeresija upotriebe u namienjene svrhe.

Blagajničko se poslovanje mora voditi, da se u svako doba bez velikih poteškoća može ustanoviti stanje imovine. Temeljno načelo vlada pri tom, da se svaki poslovni slučaj mora zaračunati bilo kao primitak, bilo kao izdatak u novcu ili stvari.

Za novčane vrijednote propisani su posebni dnevници i knjige, a za stvarne predmete opet posebni račun.

Račun je spis, u koji se bilježe sve imovinske promjene, dakle svi poslovni slučajevi, koj nastaju u gospodarstvu bilo u novcu ili stvarima. — Bllagajnički je dnevnik takodjer račun.

Zaračunava se dvaput:

- a) Kronoložki i
- b) sistematski.

Kronoložki se zaračunava u blagajničke dnevnike, a sustavno u glavne obistimbene knjige A, H i P.

Rieč »pristojba« znači pravo gospodarstva na stanoviti posao ili dužnost (stanovitu činitbu), a rieč »podmirba« znači da je toj dužnosti udovoljeno.

Svaka se dužnost mora propisati, da se znade, kada po naravi svoje dospjelosti dolazi do podmirbe.

Propisavanje obavlja upravitelj ili njegov zamjenik u računarskom poslu, dok podmirbu vrši protustavnik.

U zvanje blagajne pripada:

- I. Blagajničko obistinjenje;
- II. Zaračunavanje;
- III. Veresijsko poslovanje;
- IV. Rukovanje novčanih vrijednota.
- V. Polaganje računa.

I. Blagajničko obistinjenje.

Obistinjenje (likvidiranje) jest izpitivanje blagajničke dokaznice. Obavlja se prije zaračunavanja svakog primitka ili izdatka.

Izpituju se predložene dokaznice, namire, protunamire i drugo.

Glavne oznake dokaznice jesu:

- 1. Propisna biljegovka;
- 2. svota napisana brojkama i slovima;
- 3. pravni naslov tražbine;
- 4, dan i broj doznake osim periodičnog plaćanja, gdje se samo prvi put pozove na doznaku, a inače se označi vrijeme pripadnosti;

5. naslov blagajne ;

6. mjesto i dan izdanja dokaznice;

7. čitljiv podpis stranke, t. j. ime, prezime i značaj.

Nepismene stranke podpiše druga pismena osoba. Pokraj podpisa metne nepismena stranka znak križa (+), a da je to učinila, potvrde svojim podpisom podpisatelj i još jedan svjedok.

Svjedoci podpisa ne mogu biti odgovorni računopoložitelji, a gdje je moguće neka se nastoji, da ne budu svjedoci ni službenici imovne občine. Namire umirovljenika, udova i sirota, koje uživaju obskrbninu iz blagajne imovne občine, imaju osim naznačenih oznaka sadržavati dvie zaporce:

1. Vlastnik ili upravitelj kuće, u kojoj stanuje obskrbnik, vlastoručno potvrdi, da obskrbnik živi i stanuje u toj kući. Ako li vlastnik kuće uzkrati potvrdu, ili gdje je obskrbnik ujedno i vlastnik kuće, tada ima gradsko ili obćinsko poglavarstvo uredovno potvrditi, da obskrbnik živi i u mjestu stanuje.

2. Nadležni župni ured, parohijalno zvanje ili rabinat. imaju takodjer potvrditi, da obskrbnik živi u području župe, parohije ili bogoštovne občine. Naročito se ima dodati za udovu, da je jošte udova, a za sirote, da su u životu neobskrbljene i izpod normalne dobe, te da se nalaze u materinoj ili skrbnikovoj njezi.

Skrbnik, koji diže uzgojninu, supodpisuje namiru. .

Na svaku potvrdu gradskog ili obćinskog poglavarstva, župnog ureda, parohijalnog zvanja ili rabinata ima se udariti uredski pečat i podpisati načelnik i župnik. Datum ne smje biti naznačen prije, nego li je odredjen rok, kada dopieva obskrbnina za izplatu. (Vidi bansku naredbu od 24 prosinca 1899. br. 6551. Pr).

Namire dnevničara i lugarskih pomoćnika ima poslie zaključka potvrditi zaporkom upravitelj gospodarstvenog ureda ili šumarije, da je dotičnik služio naznačeno vrijeme s odredjenom zaslužbinom.

Sve račune nabavljenih ili popravljenih predmeta ima urednik, koji ih je naručio, ili organ, kojemu su predani na

1 orabu. u zaporki potvrditi, da su u redu prispjeli, te naznačiti redni broj našastara, pod kojim su unešeni. Ovlašteni urednik jamči imovnoj občini ovom potvrdom za kolikoću kakvoću i točnost preuzeća.

Izprave se sravne s doznačenim i propisanim iznosom, da se ustanovi pravilnost, pripadnost i likvidnost izprave.

Izpitivanje označuje se tako, da se biljegovka precрта unakrst, i da se glavne oznake podvuku virgulom ($\swarrow$) (Vidi prilog na bl. čl. 890).

Namire se osoblja za beriva izpituju, da se sravne s propisom beriva i odbitaka provedenih na listu obistimbene knjige A.

Nakon obavljenog izpitivanja dolazi likvidiranje plativog iznosa.

Ako se za namire za više učestnika sastavi izplatni izkaz, onda se pojedince ispita svaka namira.

Likvidatiranje se obavi zajedno nakon sbrojnog iznosa u zaključku izplatnog izkaza (vidi prilog na bl. čl. 889).

Kad se pojedine namire realiziraju, tad se više naslova namire naznači članak dnevnika, zatim naslov i etatna stavka proračuna, na koju se ima svota zaračunati. Izpod zaključka se napiše obistinbena zaporka. Zaporka sadržaje list knjige, kvitirani i likvidni iznos, zatim pojedince odbitke.

Sbrojni se iznos odbitaka odbije od obistimbene bruto svote i razlika izkaže kao čisti izplativi iznos.

Svaku zaporku potvrdi likvidator podpisom. Za stalne pristojbe (beriva) naznači se list knjige A i H, a za druge promienljive pristojbe samo list knjige H.

(Za stalne pristojbe vidi prilog na bl. čl. 890., a za druge na bl. čl. 892.)

Koliko je potrebno, dužna je stranka dokazati ovlast i istovjetnost osobe, likvidatoru i organu, koji izplaćuje.

Likvidiranoj dokaznici ima se na gornjem lievom uglu priljepiti ili prišiti doznačni nalog i izprave, koje pripadaju.

Ako doznačni nalog leži uz koji predjašnji članak, tad se na izpravi naznači dan i članak, uz koji je doznaka.

Nakon što su izprave obistinjene, dolazi zaračunavanje u blagajnički dnevnik i obistimbene knjige.

II. Zaračunavanje novčanih vrednota.

(kronološki)

a) u blagajničkom dnevniku.

Blagajna šumsko-gospodarstvenog ureda vodi tri blagajnička dnevnika:

- A) za imovno-obćinsku imovinu,
- B) za tuđe novce i pologe, te
- C) za lugarsku mirovinsku zakladu.

U blagajnički dnevnik imovno-obćinske imovine A) pripadaju samo oni primitci, koji čine realnu imovno-obćinsku imovinu, i oni izdatci, koje je dužna nositi imovna občina.

U blagajnički dnevnik za tuđe novce i pologe B) pripadaju novci ili vrednostni papiri, koji se smatraju u strogom smislu tuđjima, kao tecivarina IV. razreda, jamčevine drvotražaca, poduzetnika, činovnika, prinos uzgojnoj zakladi za djecu šumarskih činovnika, pogriješno stigli novac i drugo.

U blagajnički dnevnik lugarske mirovinske zaklade C) pripadaju novci i vrednote, koje sačinjavaju realnu imovinu lugarske mirovinske zaklade.

Blagajnički se dnevnik imovno-obćinske imovine osnuje, ako se prema iskustvu uzme potrební broj propisanih tiskavnica, sašije u svezak, pričvrsti pečatom i paginira, t. j. označi rednim brojevima.

Na vanjskoj se strani napiše naslov dnevnika, mjesec i godina, a pod tim se ubilježi ime, prezime i čin odgovornih računopoložitelja.

Odgovorni računopoložitelji jesu organi, kojima je povjerená uprava imovinskih sastojina.

Svaki poslovni slučaj, čim se dogodi, valja unesti u blagajnički dnevnik (žurnalizirati) pod posebnim člankom.

Članci dnevnika teku aritmetičkim redom od početka do konca kalendarske godine.

Svaki se članak primitka ili izdatka ima obložiti dokaznicom; položnicom, protunamirom, namirom i drugim.

Sadržaj stavaka bilo primitka ili izdatka ubilježi se kratko i jezgrovito, naznači se broj doznake, naslov tražbine, vrijeme pripadnosti ime i značaj onog, koji polaže ili prima, a brojka se jasno upiše.

Primitak, koji se osniva na prvašnjem izdatku, ili obrnuto izdatak, koji se osniva na prvašnjem primitku, označi se izpod sastavka u kratko saveznim člankom, mjesecom i godinom Izdatne stavke za nabavljene predmete sadržavaju izpod sastavka tekući broj našastara, pod kojim je unesen nabavljeni predmet.

Ima poslovnih slučajeva, koji se moraju žurnalizirati, a da se nikakova novčana vrednota ne izvadi iz blagajne niti stavi u blagajnu, n. pr. zaslužbe prigodom odradjivanja dužne šumske odštete, izždrebani ili novo nabavljeni vriednostni papiri nepotrošive šumske glavnice, koja je pohranjena u kr. hrv.-slav. zemaljskoj blagajni u Zagrebu, zatim odpis dosuđenih, a neutjerivih tražbina za šumsku štetu i t. d.

Na odradjeni iznos, koji se prema odradnom izkazu odpiše u očevidniku i občinskoj zabilježnici za šumsku odštetu, sastavi se protunamira.

U protunamiri se ima dodati zaporka, da je sbrojni iznos odradjene odštete istovjetan sa odpisanim i u protunamiri izkazanim. Na temelju takove protunamire zaračuna se u primitak odradjena svota u odnosnoj političkoj općini pod naslovom šumske odštete, a odmah pod narednim člankom provede se u izdatak isti iznos na temelju iste protunamire pod naslovom one radnje, koja se izvela, bilo šumskih puteva, ogojnih radnja, omedjašivanja ili drugog česa. (Vidi prilog na bl. čl. 893. i 894.).

Protuna nira se uloži medju priloge blagajničkog dnevnika. Odradni izkaz se označi člankom i pohrani u gospodarstvenom uredu, da posluži kao dokaz za razjašnjenje valjanog odpisa, ako se slučajno stranka prituži.

Izmjenu izždrebanih ili nabavu novih vrijednostnih papira od nepotrošive šumske glavnice priobći kr. zemaljska vlada naredbenim putem gospodarstvenom uredu. Kao što se odrađena svota, tako se i promjena provede u dnevniku na temelju ovjerovljenog prepisa naredbe, koji se uloži među blagajničke priloge. (Vidi u dnevniku čl. 895. i 896.)

Izvorne se naredbe pohranjuju u tresoru imovne blagajne kao dokaz o stanju nepotrošive šumske glavnice.

Ovakovo se žurnaliziranje naziva »provedba«.

Svaki unos u blagajnički dnevnik odgovara podmirbi. Tim nastaje promjena imovinskog stanja, dolazi naime primitak ili izdatak. Provedbom se ne mienja stanje blagajne, ali je potrebna za to, što u blagajnički dnevnik kao temelj sustavnog knjigovodstva moraju biti unešeni svi poslovni slučajevi, koji dolaze do izražaja promjene bilo ma koje imovinske sastojine.

Da se pronadje stanje blagajne to se blagajnički dnevnicu za ključuju. Redovito se obavlja zaključak svake sedmice radi međusobnog pregledanja, zatim koncem svakog mjeseca i koncem svake kalendarske godine. Izvanredni zaključak nastaje prigodom povjerenstvenog pregledanja ili primopredaje bilo protustavničkih agenda bilo ključeva od blagajne.

Mjesečni se i godišnji zaključak obavi tako, da se iza posljednje stavke sbrojno izkažu u svakom stupcu primitci i izdatci. Nastala aritmetička razlika nakon odbitka izdataka od primitaka pokazuje blagajnički ostatak. (Vidi blagaj. dnevnik iza čl. 896.).

Za ostale slučajeve napiše se zaključna zaporka »intra maginem« u koloni predmeta. Zaključna zaporka sadržaje uspjeh prometa novčane vrednote, i to u prvom redu primitak, u drugom redu izdatak, a izpod toga razliku kao ostatak: (Vidi blagaj. dnevnik iza čl. 891.).

Prigodom primopredaje agenda imaju se nad zaporkom naznačiti članci, i to početni i posljednji članak u mjesečnom svezku blagajničkog dnevnika. (Vidi blagaj. dnevnik za čl. 894.) U primopredajnom zapisniku valja iztaknuti primljene

blagajničke dnevnik e i priloge, koji nisu odaslani na cenzuru, zatim iztaknuti one članke, koji nemaju blagajničkih priloga.

Od mjesečnog i godišnjeg zaključka prenosi se izkazani ostatak, a u ostalim slučajevima iz zaključne zaporke sbrojni iznosi primitaka i izdataka.

Sbrojni iznos od sva tri blagajnička dnevnika A) B) i C) mora biti suglasan sa stanjem gotovine i vrijednostnih papira, koje se ustanovi brojenjem vrednota. Suglasno stanje s tim mora pokazivati i novčana listina.

Novčana listina je tiskanica od jednog arka odredjena za jedan mjesec, kao i svezci za blagajničke dnevnik e. Sadržaje uz vrstu novca stanje blagajne, te sbrojne iznose dnevnih primitaka i izdataka kako gotovine, tako vrijednostnih papira. Kadgod se preko dana iz blagajne što izdaje ili u blagajnu meće, tad se prigodom redovitog dnevnog zaključka izkazuje u novčaj listini un šli ili izdani razvrstani i sbrojni iznos novčanih vrednota.

Blagajnički dnevnici za tuđe novce i pologe B), te za lugarsku mirovinsku zakladu C) vode se poput opisanog načina za dnevnik imovno-obćinske imovine.

Zaračunavanje novčanih vrednota.

(sistematski)

b) u obistimbene knjige

Obistimbene knjige se osnivaju po iskustvu prošlih godina, moraju biti čvrsto vezane, paginirane i s kazalom (index).

U glavnom postoje dvie vrste obistimbenih knjiga, i to :

1. Likvidacionalne knjige za stalne pristojbe i
2. Glavne obistimbene knjige za stalne i promjenljive pristojbe.

1. Likvidacionalne knjige za stalne pristojbe.

U likvidacionalne knjige stalnih pristojba unose se takove pristojbe, koje se doznače jednom za svagda, te se podmiruju u mjesečnim ili četvrt godišnjim rokovima. Takova se knjiga vodi za beriva aktivnog osoblja i nosi naslov »Likvidacionalna

knjiga A«. — Slično se osnuje i za umirovljenike s naslovom »Likvidacionalna knjige P«.

Gdje je potrebno osnuju se poput ovih i likvidacionalne knjige za najamnine i zakupnine.

Knjige A i P vode se jednako, te su tako uredjene, da je za svakog vlasnika berivnog prava otvoren poseban list ili folio (posebni račun). Na čelu lista se ubilježi za svakoga vlasnika berivnog prava njegovo ime, prezime i značaj privremenog ili stalnog (definitivnog) svojstva. Lijeva strana sadržaje stupce za propis, a desna za podmirbu.

Odredba gospodarstvenog ureda, kojom se u tečaj stavlja stanovita pristojba, zove se u praksi doznačna naredba — kratko »doznaka«, a ona, kojom se obustavlja daljnja podmirba, pristojbe obustavna naredba ili »obustava«.

Plaća odredjena za više mjesta ne može se doznačiti jednoj te istoj osobi, naime urednik ili službenik ima upravo uživati samo jednu plaću, nipošto dvie ili više plaća,

Doznaka mora sadržavati.

1. Broj i naslov ureda;
2. naslov blagajne, koja ima realizovati doznaku;
3. ime, prezime i značaj stranke;
4. pravni naslov pristojbe;
5. iznos napisan brojkama i slovima;
6. uvjete i opreze, uz koje se može izvršiti doznaka i
7. način zaračunavanja, te proračunski naslov.

Ako doznaka sadržaje preizdatak napram proračunskoj veresiji ili neprelimirani izdatak, zatim kad nije suglasna sa postojećim propisima, dužan je protustavnik na to upozoriti upravitelja. Ako bi upravitelj ipak i dalje zahtievao, da se doznaka realizira, to je protustavnik dužan prema okolnostima i visini doznačene svote stvar prosuditi i eventualno provesti, ali u tom slučaju učinjeno odmah prijaviti posebnim izvješćem kr. zemaljskoj vladi.

U računskim i šumsko-gospodarstvenim predmetima ima protustavnik savjetujući glas.

Na sjednice gospodarstvenog odbora i zastupstva nije obavezan dolaziti, osim kad je naročito pozvan. Ako nadje povoda dužan je na vlastitu pobudu iznesti svoje mnijenje bilo pred gospodarstveni odbor ili zastupstvo.

Svaka doznaka zastaruje u roku od jedne godine dana. Zastastarjele se doznake vraćaju gospodarstvenom uredu kao bezpredmetne

Ustmene doznake nema.

Na lievoj strani lista propišu setočno na temelju doznake sva beriva i odbitci, kao što i kasnije nastale promjene. Osobito valja iztaknuti godišnji, zatim četvrtgodišnji ili mjesečni iznos beriva te početno vrieme pripadnosti, a kod uzgojnog prinosa još dobu, kada prestaje.

Isto se tako za odbitke propiše godišnji i mjesečni iznos tecivarine IV. razreda, prinos mirovinskoj zakladi, sudbene zabrane i druge naknade.

Kod predujmova na plaću valja naznačiti dan i broj vladine naredbe, iznos predujma, obročni iznos i broj obroka opredieljenih za odplatu te članak blagajničkog dnevnika, pod kojim je izplaćen predujam. Desna strana lista za podmirbu izpunjava se točno polag propisa na lievoj strani lista i u vrieme, kad dospieva. Likvidator na koncu svakog redka potvrdi podpisom izpunjenu podmirbu, a nakon žurnaliziranja naznači članak dnevnika u opredieljenom stupcu. Na koncu kalendar-ske godine, ili ako prije dodje obustava, izpuni se zaključak, t. j. izkaže se ukupni sbroj po stupcima, zatim se naznači pristojba i nastala razlika bilo kao tražbina ili dug.

Za tražbine se obaviesti vlastnik berivnog prava, da ih podigne, a glede duga ima se odrediti naknada, gdje je moguće, a kad nije, tada treba putem gospodarstvenog odbora izhoditi privolu kr. zemaljske vlade za odpis duga.

Kad se jedan ili drugi slučaj konačno provede u blagajničkom dnevniku naznače se u zaključku pokraj iznosa tražbine ili duga članci blagajničkog dnevnika.

Ako se stalna beriva obustave ili brišu, tad se zaključkom na listu ustanovi stanje tražbine ili dugovine.

Na temelju toga stanja sastavi se po propisanom obliku svjedočba pravosti (dugovni izvadak) te pripošalje onomu, kojemu su obustavljena beriva.

Ako se koja osoba umirovi, tad se prenesu bilješke iz knjige A u knjigu P.

Iza umrlih osoba sastavi se svjedočba pravosti u dva primjerka i odašalje nadležnoj ostavinskoj oblasti, koja uruči jedan primjerak nasljednicima.

Kad obustavni nalog ne sadržaje odredbe, da se naknadi dugovina tada blagajnička uprava odredi, da se podmiri dugovina, a gdje nije moguće, izhodi se putem gospodarstvenog odbora privola kr. zemaljske vlade za odpis.

Sve do obustave narasli odbitci sbog zabrane drže se u očevidnosti, dok ih ne podigne vlastnik, koji se pravodobno obavjesti.

2. Glavne obistimbene knjige za stalne i promjenljive pristojbe.

Svi primitci i izdatci, koji u obće utječu na stanje mirovine, unose se u glavne obistimbene knjige koje se vode posebno za primitke i posebno za izdatke, a naslov im je „Obistimbena knjiga H za primitke, odnosno za izdatke“.

Beriva i odbitci izkazuju se razvrstano u likvinacionalnoj knjizi A, dok se ukupno unose s ostalim pristojbama u glavnu knjigu H.

Obistimbene knjige H sadržaju na početku kazalo za prihod i za razhod.

Prema podacima godišnjeg proračuna imovne občine osnuju se knjige H, te se za svaku etatnu stavku otvori poseban račun. Među pojedinim etatnim stavkama ostavi se potrebni broj praznih listova. Tekući brojevi svakog računa počimlju sa 1, a redaju se po nastalim slučajevima.

Svaki se račun etatne stavke dieli na propis i podmirbu, a osim tekućeg broja pokazuje zaostatak prošle godine, propis tekuće godine, otpad prošle i tekuće godine, čisti propis, podmirenje i zaostatak koncem godine. Obistimbene knjige

H* poznate su u računovodstvu pod obćim nazivom glavne ili kontovne knjige.

Prenošenje poslovnih slučajeva iz blagajničkog dnevnika u knjige H naziva se kontiranjem. Kontiranje se obavlja uzpo-
redo s vođenjem blagajničkog dnevnika. Svi poslovni se slučaji iz dnevnika unesu redom u knjige H na onaj list, na kojem je za pojedine proračunske stavke otvoren račun.

Prigodcm kontiranja valja paziti:

1. da bude propisana podmirba;
2. da li je došao do podmirbe onaj iznos, koji je doznačen;
3. da li je svim uvjetima doznake podpuno udovoljeno;
4. da se podmirba upiše u istu vodoravnu crtu, u kojoj je propisana pristojba;

5. da li su članku dnevnika priložene sve izprave, koje dokazuju izpravnost podmirbe, te da li su podpune i istinite.

Drugi slučajevi, koji nisu u blagajničkom dnevniku, ne smiju se unositi u knjige H. Predumovi na plaću vode se individualno a očevidnosti u knjigi H o prijetcu. Za svaku je osobu otvoren posebni račun. Propis se izpuni suglasno s propisom u likvidarionalnoj knjizi A.

Obistimbenim knjigama H za dnevnik imovno-obćinske imovine odgovara pologovna knjiga P, za dnevnik tuđjih novaca B i dnevnik lugarske mirovinske zaklade C, te se vodi na isti način.

Za beriva umirovljenika vodi se likvidacionalna knjiga P posve suglasno s knjigom A za beriva osoblja, koje je u aktivnoj službi.

III. Veresijsko poslovanje.

U veresijsko poslovanje pripada:

1. Kupovanje vrijednostnih papira, koristonosno ulaganje razpoložive gotovine kod novčanih zavoda, izdavanje zajmova na kamate;
2. realiziranje i zaračunavanje dospjelih kamata;

* H je početno slovo njemačke riječi „Hauptbuch“, a zadržano je, jer je propisano u napatku C zakona od 11. srpnja 1881.

3; rukovanje glavnica, koje se odplaćuju na obroke po stanovitoj osnovi;

4. vinkuliranje i devinkuliranje vrijednostnih papira;

Kupovanje vrijednostnih papira, koristonosno ulaganje razpoložive glavnice u novčane zavode i izdavanje zajmova na kamate biva na posebni nalog.

Ako se ne realiziraju dospjeli kamati ili se ne prijave dospjeli kamati i anuiteti, koji nisu plaćeni, dužni su odgovorni računopoložitelji naknaditi nastalu štetu.

Vrijednostni papiri (efekti) jesu tražbine, koje se mogu prenesti na drugu osobu bez ikakove pripreme. U efekte pripadaju državne obveznice, zadužnice, založnice, srećke, dionice i drugi papiri.

Državne zajamne obveznice nastaju, kad država posudjuje novaca, da pokrije manjak u državnom gospodarstvu.

Državne zadužnice nastaju, kad se država prigodom skla-panja novčanog zajma obveže na platež stanovite svote u gotovom novcu.

Dionice su izprave, koje dokazuju da je stanoviti iznos glavnice uložen u poduzeće.

Vrijednostni se papiri zaračunavaju po nominalnoj vrijednosti, t. j. po novčanom iznosu, na koji glase.

Vrijednostni papir sastoji iz obveznice i kuponskog arka. Kuponski arci izdaju se na 10 godina s 20 kupona, koji se plaćaju naknadno i dopievaju svake pol godine.

Kuponski arak ima talon, na temelju kojeg se nakon izmaka posljednjeg kupona dobije novi kuponski arak prema potrebi s novim talonom. Brojevi obveznice se moraju slagati s brojevima na talonu i kuponima. Ako se talon nakon dospjelog posljednjeg kupona ne predoči u roku od tri godine, tada se na osnovu odredbe §. 44. poglavlja II. zakonskog članka XXXIII. g. 1881. samo onda izruči, kad se s talonom predloži obveznica ili drugi vrijednostni papir.

Kamati se izplaćuju na temelju kupona, ako nisu oštećeni i zastarjeli.

Glavna obilježja kupona jesu broj obveznice ili slovo i broj obveznice, stupanj vrijednosti kupona, vrijeme dospelosti i

izbočeni pečat. Tražbina označena na kuponu zastaruje nakon šest godina poslije dospjelosti u smislu odredbe §. 40. poglavlja II. zakonskog članka XXXIII. g. 1881. obveznice državnog duga.

Manjkave ili oštećene vrijednostne papire zabranjeno je primati u ime jamčevine ili drugčije.

Svaka se zadužnica može na ime stanovite zaklade moralne ili privatne osobe vinkulirati. Blagajne vinkuliraju efekte samo takovih zaklada, za koje se zna, da su trajne, te da ne će morati u skoro vrijeme prodavati svoje vrijednostne papire.

Vinkuliranje se obavlja neposredno kod onog zavoda, koji je izdao vrijednostne papire. Zavod zadrži kuponski arak, a vinkuliranu obveznicu uruči vlasniku s platežnim arkom, na temelju kojeg sastavlja namire i podiže dospjele kamate.

Zadužnice državne papirne i srebrne rente šalju se iznimno na vinkulaciju putem kr. državne blagajne.

Više zadužnica iste vrsti može se prigodom vinkulacije skupa spisati (unificirati) u jednu zadužnicu.

Srećke i zadužnice, koje su podvržene ždrebanju ne mogu se unificirati, već se mora vinkulirati napose svaka pojedina zadužnica. Od toga se izuzimlju, može se naime unificirati zemljorazteretnice i zemljoodkupne zadužnice, te odkupnice vinske desetine i regalnog prava.

Unificirane zadužnice dobivaju novi broj, a datirane su ovog dana, kad su sastavljene. Zaduznice, koje se ne mogu unificirati prigodom vinkulacije, pridržavaju isključivo svoj prvobitni datum i broj.

Odrema efekta na vinkulaciju ima se tako udesiti, da mu se priloži prvi naredni kupon, te da se za vremena odpreme tako, da se može prije obaviti vinkuliranje, nego što dospjeva prvi kupon u zadužnici.

Tim se ukloni tako zvanom izravanjanju kamata, koje uvijek prouzrokuje komplicirano provedbu u dnevaniku. Stoga je najbolje, da se ove zadužnice, koje su vučenju podvržene, odmah odpreme na vinkulaciju, čim je nakon ždrebanja konstatovano.

da nijedna od njih nije izvučena. Ostale se zadužnice, koje nisu potvrđene vučenju, odpremaju na vinkulaciju nakon realizovanja posljednjeg dospjelog kupona. — Primjerice odpremaju se na vinkulaciju zemljorazteretnice oko 10. svibnja i 10. studenoga svake godine, jer se do tog vremena pregledan izkaz vučenih razteretnica. — Kad je više zemljorazteretnica, popišu se u jedan primjerak izkaza po priloženom obrazcu B, koji se uvijek sa zemljoraztereticama u izvoru odprema — kr. zemaljskom vladinom unutarnjem odjelu kao zemljorazteretnom ravnateljstvu u Zagrebu — bilo prigodom vinkuliranja, bilo prigodom vučenja, kad se ima podignuti cijeli ili dioni iznos nominalne vrijednosti.

U svakom slučaju prigodom vinkuliranja i unificiranja zemljorazteretnica plaća se bjelična pristojba od 20 filira, koja se priloži pošiljki. Namira za taj iznos nije potrebna, jer se prije plateža bjelične pristojbe ne može dobiti vinkulirana zemljorazteretnica.

Kod vinkuliranja zemljorazteretnica mora se dobro paziti, da li je ona izvučena u cijeloj nominalnoj vrijednosti ili samo u dionom iznosu. Ako je s cijelim iznosom izvučena, onda se ima podignuti uz uredovnu namiru poslije šest mjeseci nakon obavljenjog vučenja cijela nominalna vrijednost. Namira glasi :

Namira

na K (slovom) koju je svotu potpisana blagajna u gotovom primila iz kr. drž. kao zemljorazteretne blagajne u Zagrebu u ime odpadajućeg iznosa za realizovanu dne 30. travnja 190. izždrebanu zemljoraztereticu (dtto) broj . . . list A vrhu ili (dtto) broj . . . vrhu s kuponi od

Isto se tako na uredovnu namiru podigne dioni iznos izždrebane zemljorazteretnice. Kad je samo dioni iznos zemljorazteretnice izvučen, onda se dobije na neizždrebanu svotu zemljorazteretnica sa novim brojem, a za izždrebanu gotov novac.

IV. Rukovanje novčanih vrednota.

Rukovanje se sastoji iz preuzeća i pohrane gotovog novca ili novčane vrednote. Imovna blagajna prima ili izdaje (rukuje) samo na temelju naputka C) zakona od 11. srpnja 1881. ili izrične naredbe višje oblasti.

Kad stranka ne polaže novac u neku svrhu, zašto ne postoji doznaka, niti ima oslona u naputku, tad se uplata primi kao polog i zaračuna u dnevnik za tudje novce do razjašnjenja.

Na namiri se u tom slučaju dodaje, da imovna občina nema nikakove štete preuzimanjem te vrednote.

Novce i druge vrednote preuzima samo za to dekretom namješteni činovnik ili privremeno posebnim nalogom opredjeljeni.

Kad se novci uruče drugoj osobi, te ne prispiju u posjed imovne občine, smatraju se, kao da nisu primljeni.

Namire i potvrde izdane u tom preuzeću nemaju krieposti za imovnu občinu.

Obćinstvo valja upozoriti oglasom na sgodnom mjestu u uredu na imena i svojstva činovnika, koji su ovlašteni primati novac i izdavati potvrde.

U imovnu se blagajnu mogu pohraniti samo novci i vrednote, koje su provedene u računu gospodarstvenog ureda.

Na svaku uplatu dužna je blagajna izdati stranki uredovnu namiru. Ako stranka zahtieva, dužni su joj računopoložitelji izdati protunamiru s pečatom za podignuti novac ili vrednost.

U blagajnu može prispjeti novac u zlatu i srebru, sitni novac u srebru i bakru, te papirni novac od austro-ugarske banke.

Blagajna smije primati samo onaj novac, koji je sadržan u zakonitom novčanom tarifu. Svaki drugi novac ima se vratiti bilo uredu ili stranki, da ga zamieni tekućim novcem.

Narezani, probušeni i oštećeni kovani novac, zatim izrabljeni i razderani papirni novac kad manjka važni dio na njemu, ne smije se primati u blagajnu.

Kad stigne pošiljka u zlatu, vagnu se pojedini dukati i izluče oni, koji nemaju propisane težine.

Ako stigne novac od javnih ureda i blagajna, pa nije prema vrsti spremljen u kese. a na kesicama nema cedulje i uredovnog pečata, tad ga valja prebrojiti.

Gdje je sve u redu, vagne se pošiljka. Ako je više kesa u bačvici, onda se pojedine kese vagnu. Kad im je težina jednaka, ne broje se komadi, ali se kese izprazne, da se ustanovi, nisu li s novcem pomiešani drugi predmeti. Ako se kesa, koja stigne od javnog ureda, ne slaže u težini s vriednošću označenom na cedulji, tad se povrati ili prebroji, da se ustanovi pravi sadržaj. — Gdje označena svota nije podpuna, mora odprematelj pošiljke naknaditi manjak.

Kad primatelj kod vaganja ne konstatira naznačene težine na cedulji, dužan je odprematelj i onda naknaditi manjak makar se takav ustanovio kasnije prigodom brojenja. Odpremn ured ili blagajna traži naknadu u tom slučaju od onoga, koji je brojio novac i spremao u kesu.

U obadva slučaja zabilježi se manjak na cedulji, koja je pričvršćena na kesi. Takovu cedulju podpišu dva blagajnička činovnika, te odmah ili najdulje narednog dana vrate odprematelju pošiljke, koji će sbog toga naknaditi manjak.

Na takovoj se cedulji napiše: »Dva (tri) puta prebrojeno i pronadjen manjak od...K.— Blagajna imovne občine u....“ dolaze dva podpisa N. N. i N. N.

Iznosi li manjak više od 4 K., može tražiti odprematelj pošiljke, koji je dužan pokriti manjak, da mu se povrati ciela novčana pošiljka.

Odmah se broji novac, koji stranke predaju u blagajnu. Iznimice može se primiti bez brojenja sitni novac u omotu ili kesi zapečaćen, ako potiče od trgovačkih kuća i poznatih osoba, koje se obvežu, da će pokriti nastali manjak prigodom brojenja. Novci u kesama moraju biti zapečaćeni i s ceduljom, na kojoj je ubilježena težina.

Stranka je dužna nepravilnosti odmah izravnati, ili joj se novac povрати. Ako se kasnije nadje manjak kod brojenja novca, koji je primljen po težini, tad se kesa povрати stranki kratkim putem s ceduljom i zapečaćena. Ako stranka nije u mjestu, tad se po pošti pribavi pokriće. Dok ne stigne pokriće, provede se manjak u blagajničkom dnevniku u izdatak pod naslovom osobnih beriva onih, koji aktivno služe.

Od nepoznatih i onih, koji ne primaju naknadne obveze, prebroji se novac pred njima samima.

Zlatni, srebrni i sitni novac, koji nije predan u kesama, sortira se po vrsti u kese ili omote i pohrani u blagajnu. Svaka vrećica se vague, i na nju se metne cedulja na kojoj je vrst novca, težina i ime činovnika, koji je brojio, te preuzima jamstvo.

Velike se svote kovanog novca odpremaju u bačvicama ili škrinjicama, koje ne smiju biti velike. Dobro se napune i male praznine izpune slamom ili sienom. U takove se pošiljke ne smije spremiti papirni novac. Na pošiljke se nabiju obruči, a na dno se pribiju prečke, u više se mjesta zapečati uredovnim pečatnikom.

Na pošiljki se i tovarnom listu naznači naslov, svota i težina.

Papirni se novac odprema u omotu od čvrstog papira ili voštanog platna. Sitniš izpod 10 K. zamota se u papir i voskom pričvrsti u listu.

U obće se prigodom odpreme drže poštanski propisi.

Za papirne patvorene novce ima se tražiti naknada od odprematelja, ako se pronadju kod primanja pošiljke.

Patvoreni se novci ne smiju vratiti odprematelju, već se zadrže, te mu se potvrde.

Predavatelj se presluša zapisnički i novac se sa zapisnikom pošalje nadležnoj oblasti. Ako se naknada ne zahtieva odmah, čim se ustanovi kod brojenja i pregledanja, onda se kasnije više ne može tražiti.

Kod primanja novca moraju biti dva činovnika. Svaku potvrdu potpisuju dva činovnika, ako nije to iznimno povjerenom jednom.

Kod primanja efekta sravne se brojevi na obveznici, kuponu i talonu s prispjelim dopisom ili izkazom.

Kod primanja nadjeni višak vrati se odprematelju. Ako se odmah ne može uručiti, zaračuna se u dnevnik za tudje novce.

Sadržaj novčane pošiljke broji se komad po komad, te pred dvama činovnicima stavi u omot i pečati. Na spisu zabilježe prisutni datum i vrst novca i podpišu.

Strankama se izloži na uvid objava, da primljeni novac broje na blagajničkom stolu, jer se kasnije reklamacije ne uvažuju.

Imovna blagajna nije dužna privatnim strankama mienjati novce, te je to slobodno objaviti oglasom na uredskim vratima.

(Svršit će se.)

Osvrt na šumsko industrijalne prilike.

Poznati drvotržac i drug tvrđke Vuk i sin u Budimpešti, g. Julije Vuk, objelodanio je nedavna pod naslovom »Ungarns Waldindustrie u »Pester-Loydu« o razvitku i sadanjem stanju šumske trgovine u Ugarskoj, a napose i u Hrvatskoj i Slavoniji, zanimivi i poučni osvrt, sljedećeg sadržaja: U nikojoj grani proizvodnje nije posljednjih godina bilo toliko govora o mnogim transakcijama, utemeljenjima i senzacionalnim dražbenim uspjesima, koliko u drvarskoj struci, odnosno drvnoj industriji. S tih je razloga onda vrijedno, da se i toj grani domaćega narodnog gospodarstva posveti osobita pozornost, koju ona već i radi međunarodne razgranjenosti i važnosti zaslužuje.

Šumarska industrija i s tim u savezu stojeće trgovačko unovčenje njenih proizvoda, razpadaju se u bitnosti u dva diela: u trgovinu tvrdim drvom t. j. hrastovinom, brestovinom, jasenovinom i bukovinom i onda u trgovinu mehkim drvom, kamo spadaju omorikovina, jelovina, borovina i druge vrsti mehkoga drva.

Osvrnuti ću se pako sada prije svega na dulja razdoblja u trgovini sa hrastovinom, sve tamo do godina sedamdesetih, da ih onda pojedince medjusobno prisposobim.

Svaki naš industrijalac znade, da je prije 35 godina neki konzorcij, stojeći iz franko-ugarske banke, Anglo hungarian banke, magjarskog zemljovjeresijskog dioničkog društva, baruna pl. Erlangera i Bernharda Pollaka ml. dostao u bivšoj vojnoj Krajini, od tadanjega glavaru uprave krajiških zaklada baruna pl. Mollinary-a, oko 30.000 jutara hrastove šume (jutro po 1600 četv. hvati računajući) u području petrovaradinske i brodske krajiške pukovnije, u svrhu posjeće unutar 25 godina, i to uz cieniu od 33,300.000 forinti, dakle po rali 1110 forinti ili 2220 kruna.

Nastupom velike krize, izgubiše medjutim dioničari, tog tek čas prije ugovorenog poduzeća, vjeru u pravu vrijednost tih zakupljenih šumskih sastojina prve vrsti — a tim podjednako i odvažnost, da te šume nekoliko godina uzčuvaju, dok se gospodarstvene prilike po malo nebi i opet oporavile. Radilo se je samo o pitanju ukamačenja kroz pet do šest godina; nn konzorcij pusti uza sve to godine 1873 položenu zaobinu od 3,300.000 for. propasti, izgubiv uz to još oko 2 milijuna forinti u ime jur unapred izdanih izdataka, a šuma je postala opet vlastništvom vojno-krajiške zaklade. Jedna je ral šume stajala u ono doba konzorcij, kako jur rečeno 2220 kruna.

Industrijalne pilane bile su još u to doba za područje kra-
jine podpuno bez svake važnosti: glavni predmet šumske pro-
izvodnje u Slavoniji, Hrvatskoj i Magjarskoj bile su dužice.
Ciene tim dužicama bijahu, po bilježkama moje tvrdke sljedeće:

Dužice i dna br.	1.	3.00 kruna
» » » »	2.	2.30 do 2.50 »
» » » »	3.	2.00 do 2.10 »
» » » »	4.—18.	1.80 do 2.00 »
» » » »	20.—75.	2.80 do 3.00 »
» » » »	80.—120.	4.00 do 4.30 »

Danas t. g. 1907. plaćaju se njemačke dužice od 80—120 sa kojih 10 kruna po vedru, a gotovi lagvi za transport sa kojih 7 kruna po vedru ili 12 kruna po hektolitru.

Bilo je g. 1882., kada je vrlo oprezni i vrstni predstojnik šumarskoga odsjeka c. i kr. generalkomande u Zagrebu — u interesu državnih potreba, izstupio iz uskoga okvira svoga ureda, tražeći osobni dodir sa šumskimi trgovci monarkije, a podjedno pospješio i postupak sa stiglim ponudama — a dozvolio uz to kod bezodvlačne izplate kupovnine i 6% popusta.

U to je vrijeme bila jednodušna želja drvotržaca, da država cieniu krajiških šuma, a u drugom redu i cieniu dužice nastoji na taj način povisiti, da bi se šumske prodaje ograničile, ili na njeko kratko vrijeme i posve obustavile. Tuj moramo još i to spomenuti, da je u godinama 1877.—1879. velike množine prodaji namenjenih šumskih čestica ostalo neprodano, pošto nije za njih bilo kupaca.

U razdobju od godine 1880.—1882. iznosila je godišnja proizvodnja francezkih dužica oko 30 milijuna komada, ona njemačke pintarske gradje oko 2 milijuna vedara — a rezane ili piljene robe izradilo se oko 100.000 kub. metara (bez uračunavanja magjarske proizvodnje). Ova proizvodnja odgovara po količini kojim 650.000 kub. metara drva u surovom. Priračunamo li onda k tomu još kojih 350.000 kub. metara u ime godišnje proizvodnje u Magjarskoj, Sedmigradskoj i Galiciji, to je ukupna godišnja proizvodnja iznašala onda oko jednog milijuna kub. metara hrastovine, predočujućića za ono doba poprečnu vriednost od kojih 16 milijuna kruna. Danas cieniem jedan milijun kubičnih metara hrastovine poprečno na 35 milijuna kruna.

Vojna Krajina — razumjevam pod tim erarske šume u Slavoniji i šume krajiške investicionalne zaklade, razpolagala je u razdobju 1880. 1885. još sa kojih 400.000 ralih starih i mlađjih hrastovih sastojina, a pošto su počam od g. 1880. posječene stare hrastove sastojine uzornim načinom i opet pomlađjivane, toli od strane države koli i one šumama bogatim

imovnim obćinama, to se netrebamo bojati ni za budućnost istih. Krošnjama stabalja zastrto tlo pričinja se površnom motriocu već i danas kao da je i podpuno obraslo. Žali bože ipak, da se ta šuma samo iz daljine pričinja šumom, jer drva sadržaje ona u istinu tek samo malo t. j. samo još tanko i slabo drvlje. Danas imade država u Krajini samo još za kojih šest do deset godina sječive stare šume, iz kojih se za sliedećeg deset godišta — bude iz 100 godišnjih stabala — godimice za kojih 5 milijuna kruna drva moglo prodati. Obćine mogu još kroz 25 godina iz svojih starih sastojina godimice oko 3 milijuna kruna izvaditi. Po izminuću tih 25 godina pako nastati će u Slavoniji i Hrvatskoj zastoj u šumskoj trgovini, koji će onda potrajati kojih 50 godina, a tek poslije te dobe, donjeti će one 60—80 godina unatrag novo uzgojene šume opet znatni godišnji turnus od kojih 4000 rali na godinu — 45 — 90 centimetara u promjeru mjerećih hrastova, sposobnih za gradju, na trg. Kolike su nastale promjene sa odnošajima vojne krajine u razdoblju za prošlih 25 godina? Početkom osamdesetih godina iznašala je proizvodnja francezkih dužica 30 milijuna komada, a njemačkih 2 milijuna vedara, ove će godine proizvodnja iznašati 5 milijuna komada francezkih dužica i oko 1 milijun vedara njemačke bačvarske gradje. Dočim su početkom osamdesetih godina putem štampe započeli prvi čedni pokusi, kako bi bilo poželjno, da se već jednom i parne pilane podignu, to danas tamo radi već i dvadeset takovih parnih pilana kojima se sa kojih 100 jarmača pila, godimice oko 300.000 kub. metara kusova izpili, a 90 posto tako proizvedene robe izvaža na sve strane svijeta.

Žalibože, što po nas toli nepovoljni stavke njemačke carine, omogućuju, da se jedan veliki dio hrastovih trupaca Savom i Dunavom izvaža i do Regensburga, do ondašnjih njemačkih pilana, podavajući time i njemačkomu narodu privredu u drvnoj industriji. Sađ ću još učiniti prisposobu glede prodaja šuma u vojnoj krajini s obzirom na cijene u devet desetim godinama i onim sada postignutima. Netreba nam se bo

dalje svraćati, no za petnajst godina unatrag, da ustanovimo, da je kod kupovnih ciena slavonskih šuma nastao 100 postotni prirast na vrijednosti. Godine 1891. n. pr. prodano je šest hrastovih sječina iz šuma krajiške investicionalne zaklade u površini od 400 rali, procenjenih sa 3020 kruna po rali, poprečno za 3370 kruna, dok je prošle godine ista zaklada, i to većim dielom iz istih šumskih okružja, za 650 rali hrastove šume, procenjene na 5033 krune po rali, u istinu polučila 6662 krune po rali. Razlog tom ogromnom prirastu cijene možemo si lahko protumačiti, spomenemo li, da je godine 1891 kod spomenute dražbe sudjelovalo samo deset reflektanta, dočim broj natječajnih ponuda sada stalno iznaša dvadeset i pet. Pri tom je onda još i to opaziti, da šuma danas imaju kubičnu sadržinu imade, nego li prije 25 godina imala, pošto prastara suhovrha stabla već nikoji prirast nemaju, a uz to se mora danas za bolestnu posušenu deblovinu u račun uzimati najmanje još i gub tak od 10% prema drvnoj izradi prije 25 godina.

Dok se je u Hrvatskoj i Slavoniji godimice oko 30—35 milijuna francezkih dužica izradilo, dakle od g. 1875 dalje, išlo je, do uključivo g. 1881. do 80 postotaka te robe via Trst a 20 po sto preko Rijeke u Francezku. Od g. 1882—1883 već je preko Rijeke izveženo 75 posto, a 25 posto preko Trsta u inozemstvo, a od g. 1890 ovamo, jedva da se još 5 posto izvaža preko Trsta, a 95 preko Rijeke.

Njemačke bačvarske gradje proizvelo se je glasom statističnih izkaza u razdoblju od 1887 1889., oko 5 milijuna vedara na godinu. Najveći izvoz dužica pada u godinu 1893., koje je godine 53 milijuna komada dužica iz Rijeke, a 7 milijuna komada via Trst izveženo u Francuzku, Portugal i druge prekomorske zemlje.

Uzmemo li onda u obzir još i to, da je prirod vina u Europi koncem devetdesetih godina bio u obće izdašniji, no u predidućim filoksera — godinama, pa ako uz to uvažimo i silni onaj razvitak pivovarske industrije — (pivovarne njemačke izkazuju za godine 1892—1900, dakle unutar osam godina po-

višeću proizvodnje od 16,000.000 hektolitara, austro-ugarske pako višak od 5,000.000 hektolitara) — onda nam se samo sobom namiće pitanje, kako je moglo doći do toga, da je usprkos tih malo ne stalnih kolosalnih proizvodnih brojka — vina i pive, uza sve to proizvodnja francezkih dužica i pitarske gradje nazadovala. Ovaj nazadak valja pripisati tomu, da je Amerika za posljednih deset godišta znatne količine njemačke pitarske gradje u njemačku, dapače i Austro-Ugarsku bacila, Po malo medju tim već i taj uvoz dužica i pintarske robe iz Amerike i opet jenjava. Uz to raste od godine na godinu i uvoz iz Rusije vrlo znatno. U ostalom eksploatise danas već i sama Francezka, ponukana tim silnim cienama, koje se danas za inozemnu hrastovinu plaćati moraju, i svoje vlastite hrastike — tako, da tim bar dielomice pokriva i svoju domaću potrebu za fabrikaciju vagona i gradjevnoga drva, a u manjoj mjeri i bačvarsku gradju.

Novi njemački carinski cienik, učinio je doduše kraj našemu izvozu dužica za bačve za žestu, ali je tim onemogućeno i Njemačkoj izvoz špirita u Španiju i Italiju i t. d. Prijašnji izvoz dužica u Švedsku takodjer je posve prestao. Potreba Njemačke spala je na polovinu, jer svaka se je zemlja zaštitila od uvoza tudje žeste, a uz to se sada u nutarnjem prometa upotrebljuju i t. d. kaissonvagoni.

Usprkos svega toga zadobiva šumsko gospodarstvo ipak sve veću i veću važnost. Po stručnim podacima zapremaju šume 28 postotaka našega tla, šteta samo, da sva ta površina nije svagdje i obrasla drvljem. O tom se svaki putnik može osvjedočiti, toli po sjevernim koli i istočnim stranama zemlje, a napose u Sedmigradskoj i jugo zapadnoj Hrvatskoj. Mnoge goljeti 300—600 met. visoko nad morem, gdje žitak više neuspjeva, zahtjevaju novo pošumljenje; koji silni posao, ali i koja plata izčekuje zato našu domoljubnu šumsku upravu? Danomice rastući manjak na radnim silama upućuje veleposjednike i posjednike velikih latifundija odrešito, da svagdje gdje je to samo moguće sade šume, koje će kraj već sada postojećih

šumskih taksa nedvojbeno odbaciti sigurnu rentu od 6—7 postotaka. Kolike se površine tla kod nas upotrebljuje u ratarske svrhe, akoprem tomu neodgovaraju koliko bare kraj porečja izčekuju pošumljenje? Godina suše 1904. sigurno na je poučila od kolike je velike pomoći šuma, kada zavlada nestašica krme. Englezka, Francezka, Njemačka, Italija, Belgija, Švicarska, Španjolska, Egipat i Grčka potrebuje same godimice raznovrstnih drva u vrijednosti kojih 800—1000 milijuna kruna.

Poznati je jedan francezki državnik, a isto tako i jedan talijanski stručnjak, izjavio prigodom vječanja o trgovačkim ugovorima Italije, da će čitavi svijet u nedalekoj budućnosti silno stradati zbog oskudice na drvima. Zar nam Amerika možda u tom pogledu obećaje utjehu? Imade tome već nekoliko godina što američanski uvoz raznovrstnih drva znatno popušta, ne samo dužice, već n. p. ista borovina »Pitsch—Pine« se već sve teže dobavlja iz Amerike — ono danas stoji kojih 100 postotaka više -- nego li je stajalo još prije kojih osam do deset godina. A pri tom je u toj zemlji trustova uspjelo, da je prije kojih 50 godina tamo muž riedke ženialnosti umio, rek bi neopazice, sakupiti u svojim rukama ne manje od 22 milijuna katastranih rali šume. Kad sam prije tri godine dulje vremena proboravio u sjeveroameričanskim državama, saznao sam mnogu zanimivu i o tom šumskom veleposjedniku, koji je u ostalom danas već i posvem svijetu poznata ličnost. Weyerhäuser se zove taj gospodar američanskih šuma, koji svojim imetkom iste miliardere Rogersa i Rochenfelersa nadkriljuje. On se je g. 1852 odselio u Ameriku, našao tamo posla u jednoj pilani, koju je pomalo uz pripomoć jednoga druga preкупio. Često bi dolazio u sjeverne krajeve, gdje je još slabo cjenjene šume u Viskonsinu — prošao i iztraživao. To su šume koje sadržavaju po rali 200—300 kub. metara najfinijega građevnoga drva.

Mučke i mirno, poput stabalja u šumama, rasao je i on veleposjednik šuma, dok nije postao vlasnikom većine šuma što sa steru od rijeke Wesconsin do obala pacifičkoga oceana.

Neizmjerne šumske površine posjekoše on i njegovi ortaci, dok napokon američanska vlada prije par godina nije uvidila, da je skrajne vrijeme, da i tom haraćenju učini kraj.

Danas se uza sve to cijeni vrijednost Weyerhäuserovih šuma, na više od jednog biliuna dolara. Osim toga je i veći dio šumskih poduzeća njegovo vlasništvo t. j. većina ih je od njega ovisna, n. p. tvrdke Missisipi River Logging Co., Superior Timber Co., uz bezbroj drugih društava. Više je godina međunarodna drvarska struka svoje misli svraćala i na ove u sjevernoj Americi ležeće šume. Napokon je g. 1897. u jednoj sjednici kongresa i tomu put otvoren. U toj bje sjednici naime prihvaćen zakon, kojim je određeno, da se u onomu slučaju, ako se koji komad zemljišta, što ga je koji naseljenik bona fide od države zaposjeo, pokaže premalenim, pa ako to zemljište leži u području državnih šuma, da onda dotičnome doseljeniku pristoji pravo, to zemljište zamjeniti za drugi jednako veliki komad državnoga šumskoga zemljišta, koje je reserervirano za naselenje.. Time se je mislilo stvoriti zakon, kojim bi se šumsko rezervatnimi zakoni ograničeni položaj siromašnih naseljenika popravio. Predlog je izgledao skroz nedužan, tako da mu se je samo jedan jedini senator protivio. Ovaj je upozorivao na možebitne posljedice, nu taj se prigovor nije uvažio. Navodno je to bila ideja vodstva društva Northern Pacific Railroad Co. i to na korist mnogobrojnih Weyerhäuserovih poduzeća, jer on — koji je bio već od 30 godina ovamo dobavljač i isključivo drvarski agent željezničkih poduzeća, najveću je korist crpio od toga zakona. Kongres je naravno poklonio, u svrhe pospješjenja izgradnje transkontinentalnih željezničkih, pruga odnosnim društvima zemljišta, i to za svaki kilometar duljine pruge, oko 13 rali zemlje.

Željeznice su te poklonjenene im zemlje većim dielom prodale, a ova prilično bezvredna zemljišta zamenjena su sada dobrim vladinim šumskim tlom. Opamećeni štetom, stavljen bi taj zakon i opet g. 1904. izvan kreposti, nu tad je bilo već prekasno, jer su megjutim željeznička društva — dotično Weyer-

hauserova poduzeća, u svojim rukama sakupila oko 3 milijuna rali šume. Weyerhäuser je veći dio istih prodao za 9 do 10 dolara po rali. U sjevernim krajevima Unije bile su mu također velike šumske površine osjegurane, a isto se sbilo i u području Misisipija i na zapadu.

Ako li ukupnu šumsku površinu — Ugarske, koja uključivo Sedmigradsku, Hrvatsku i Slavoniju iznaša oko 16 milijuna katastralnih rali, prisposodobimo sa Weyerhäuserovim šumsk'm posjedom, to dolazimo do zaključka, da Weyerhauser imade za kojih 6 milijuna katastralnih rali više šuma, nego li ciela Ugarska, i to još k tomu s tom bitnom razlikom, da su Weyerhäuserove šume skoro sve za sjeću dozrele, dočim kod nas godišnje samo kojih 1.7 postotka šumske površine dolazi do sjeće, dakle po godini jedva 300.000 rali.

Mislim dakle, da neću pogrešiti, ako ustvrdim, da će Weyerhäuserovi nasljednici biti u slijedćim deset godištimaj mjerodavni faktor kod ustanovljenja ciena drva na američkim tržištima. Kraj spretnosti kojom amerikanci znadu cienne u vis dizati, možemo računati samo na visoke cienne. Na temelju svega toga dolazim konačno do zaključka, da mi niti na tvrdom, niti na mehkome drvu nejmamo preveliku zalihu i da se prema tome nejmamo nadati ni dugotrajnim promjenam u cijenama. Ako šumoposjednik danas n. p. dobiva za smrekovinu i jelovinu na panju 4—5 kruna — dašto kako prema položaju i predjelu, te ondje gdje investicije nisu ni prevelike ni preteške, onda to kod 100 kub. metara odgovara poprečno tek isnosu od 400 kruna po rali. Uzmemo li pako onda na um, da smreka i jela kako prema klimatičnim odnošajima i vrstnoći tla ipak oko 80 godina trebaju dok dorastu za sjeću, to je onda iz toga dosta jasno uviditi, koli se slabo šumski posjedi ukamačuju. U obim tim vrstima drva pako vezani smo i ostajemo vezani na izvoz, jer samo na zapadu inozemstva i na prekomorskim tržištima kadri smo polučiti cienne odgovarajuće vrstnoći naše robe; cienne koje nam podjedno i omogućiše plaćati šumoposjednikom polučene ogromne šumske pristojbe.«

LISTAK

Društvene vijesti.

Poziv i program za XXXI. redovitu glavnu skupštinu „hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva“, koja će se održavati dne 14 srpnja 1907. u Zagrebu

a) Dne 13. srpnja dolazak članova u Zagreb, na večer prijateljski sastanak u vrtu svratišta k „Jagnjetu“.

b) Dne 14. srpnja otvorenje glavne skupštine u šumarskom domu u 9 sati prije podne.

c) Dne 15. srpnja u jutro u 3 sata 13 časaka odlazak željeznicom iz južnog kolodvora iz Zagreba preko Židanog mosta u Ljubljanu (dolazak 9 sati 35 časova u jutro). Pregledavanje centralnog biljevišta u Gradišću i grada Ljubljane.

Poslje podne željeznicom iz Ljubljane u 3 sata 45 minuta do željezničke postaje Lees—Veldes (dolazak 5 sati 29 časaka). Konak na bledskom jezeru.

d) 16. srpnja u jutro iz Bleda u Goricu, pregledanje grada, prenoćenje u Gorici.

e) 17. srpnja iz Gorice kolima u državnu Ternovansku šumu i odavle na konak u Trst (Hotel Balkan).

f) 18. srpnja iz Trsta električnom željeznicom u jutro do željezničke stanice Općina, odavde pregledanje kraških branjevina u blizini Obeliska i biljevišta u Basovici. Poslje podne povratak u Trst željeznicom iz Općine. Pregledanje grada, razlaz izletnika. Povratak kući po volji ili preko Rijeke ili preko Židanoga mosta.

Dnevni red glavne skupštine:

1. Otvorenje i pozdrav skupštine i stranih društava;
2. Izvješće tajnika o djelovanju upravnog odbora za godinu 1907.
3. Izvješće odbora ad hoc za izpitivanje društvenih računa za godinu 1906. ter izbor novoga odbora.
4. Pretres društvenog proračuna za godinu 1908 i zaključnog računa za godinu 1906
5. Izbor dvojice odbornika u smislu §. 21. točke a) društ. pravila.
6. Ustanovljenje mjesta za održavanje XXXII. glavne skupštine, kao i o naučnom putovanju, koje bi se iza iste preduzeti imalo.
7. Razprava o pitanju: „s kojih razloga nenapreduje šumarstvo političke uprave i zemljištnih zajednica u kraljevinama Hrvatskoj i Sla-

voniji, te na koji način bi se dalo tomu odmoći“, najavljeno po kr. z. šum. nadzorniku A. Kernu. Društveni član koji želi, da u toj razpravi kao suizvjestitelj (korreferent) sudjeluje, neka to izvoli pospješno najaviti predsjedničtvu društva.

8 Predlozi gg. skupštinaru, koji se u smislu §. 21. slovo f) društvenih pravila i §. 1. poslovnika za glavnu skupštinu, bar dva dana prije skupštine predsjedničtvu pismeno i obrazloženo prijaviti imadu

D o d a t a k: Putni trošak na željeznici stoji sa „Rundreisebilletom“ za III. razred Zagreb—Bled—Gorica—Trst—Zagreb oko 27 kruna, a za II. razred oko 42 krune, dočim se ukupni putni trošak za gornji izlet kao najnižji sa 100 do 120 kruna (uključivo gornje vozarine) označuje. Željezničke karte mogu se naručiti kod bankirske kuće Kronfeld i drug u Zagrebu (ulica Marije Valerije).

U Z a g r e b u, 18. svibnja 1907.

Predsjedništvo hrv.-slav. šumarskoga društva.

Iskaz o stanju uplate članarine 1. razr. unišle od 1. listopada 1906. do 10. svibnja 1907.

Ime p. n. g. člana	Dug	Na račun	Za
	koncem 1906. K. f.	duga plaćeno do 10./V. 1907. K. f.	god. 1907 do 10./V. 1907 pla- ćeno. K. f.
Abramović Nikola	—.—	—.—	10.—
Adamek Ladislav.	—.—	—.—	10.—
Agjić Prostôp	30.—	—.—	—.—
Althaler Franjo	—.—	—.—	10.—
Anderka Julio	30.—	30.—	—.—
Arčanin Marko	60.—	—.—	—.—
Alković Josip	36.—	—.—	—.—
Batičević Ante	50.—	15.—	—.—
Basara Teodor	—.—	—.—	10.—
Bayer Gjuro	100.—	—.—	—.—
Belja Pravdoslav	20.—	—.—	—.—
Benak Vinko	—.—	—.—	10.—
Biškup Ferdo	20.—	—.—	—.—
Boelein Koloman	—.—	—.—	10.—
Bogoević Tomo	—.—	—.—	5.—
Bona pl. Marino	—.—	—.—	10.—
Biondić Josip	—.—	—.—	10.—

Brosig Ljudevit	—	—	10
Brosig Rudolf	—	—	10
Bubanj Vjekoslav	30	20	—
Brakalov M.	100	—	—
Bunjik Koloman	35	—	—
Brausil Makso	—	—	5
Brausil Miroslav	20	20	—
Blazić pl. Dinko	70	—	—
Bönel Julo	—	—	10
Boeriu Virgil	—	—	5
Benaković Josip	50	—	—
Begna Hinko	—	—	10
Biderman Franjo	20	—	—
Berger Asdrubal	—	—	10
Bilić Pavao	20	10	—
Bujan Josip	10	—	—
Bugarović Ljubomir	20	—	—
Brnčić Ivan	40	—	—
Budiselić Mijo	—	—	5
Černy Ladislav	50	10	—
Bezuk Gjuro	—	—	10
Crkvenae Josip	40	—	—
Czikos pl. Stjepan	10	—	—
Čmelik Vilim	60	50	—
Demetrović Juraj	60	—	—
Dembić Nikola	60	—	—
Derenčin zlatko	90	—	—
Dianovoskij Pavao	—	—	10
Dojković Vilim	—	—	10
Donadini Ivan	40	—	—
Dražić Juro	40	—	—
Drenovac Mile	30	—	—
Dugač Budislav	—	—	10
Dvoržak Rafael	110	—	—
Dmitrović Radivoj	20	15	—
Dean Stjepan	60	—	—
Diossij Deszo	30	—	—
Erny Rudolf	—	—	10
Fischbah Robert	—	—	10
Fusić Franjo	5	5	5
Ferenzffy pl. Andrija	30	—	—

Boor Dragutin	10.—	10.—	—.—
Feichter Franjo	60.—	—.—	—.—
Gamišek Nikola	30.—	—.—	—.—
Gertwert Andrija	—.—	—.—	10.—
Grić Gjoko	100.—	—.—	—.—
Greger Fran	40.—	—.—	—.—
Gjureković Milan	30.—	10.—	—.—
Grund Hugo	—.—	—.—	10.—
Grünvald Josip	10.—	—.—	—.—
Gulin Josip (Varaždin)	90.—	—.—	—.—
Gvozdanović pl. Tomo	110.—	—.—	—.—
Grdinić Mato	—.—	—.—	10.—
Grozđanić Milan	50.—	—.—	—.—
Gnjatović Milan	50.—	—.—	—.—
Grdinić Nikola	10.—	—.—	—.—
Georgijević Teodor	30.—	5.—	—.—
Grünwald Srećko	40.—	—.—	—.—
Gürth Dragutin	10.—	10.—	—.—
Hantoš Ernst	72·50	—.—	—.—
Hekner Josip	48.—	—.—	—.—
Herzog Milan	20.—	—.—	—.—
Hradil Dragutin	120.—	—.—	—.—
Hohos Ivan	—.—	—.—	5.—
Hanika Ivan	—.—	—.—	10.—
Hefner Josip	—.—	—.—	10.—
Herak Emil	30.—	—.—	—.—
Henking Herman	60.—	—.—	—.—
Hinschitz Franjo	20.—	—.—	—.—
Hajdu pl Rudolfo	—.—	—.—	7·50
Heinz Ante Dr.	60.—	—.—	—.—
Helebrand Adolf	10.—	—.—	—.—
H ro Rikardo	60.—	—.—	—.—
Havliček Josip	30.—	—.—	—.—
Hamar pl Ladislav	20.—	10.—	—.—
Horaček Antun	40.—	—.—	—.—
Ivić Franjo	30.—	—.—	—.—
Ištaković Blaž	10.—	—.—	—.—
Jančiković Antun	120.—	—.—	—.—
Jindra Franjo	100.—	—.—	—.—
Jerbić Ivan	50.—	10.—	—.—
Janušek Stjepan	—.—	—.—	5.—

Jovanović Milan	40.—	—.—	—.—
Jovanovac Antun	15 —	5.—	—.—
Jakopec Josip	—.—	—.—	10.—
Kadernoška Dragutin	—.—	—.—	10.—
Kafka Dragutin	130.—	—.—	—.—
Körösköny pl. Šandor	50.—	20.—	—.—
Koča Gjuro	10.—	—.—	—.—
Koch Dragutin	20.—	—.—	—.—
Košec pl. Nikola	60 —	—.—	—.—
König Ivan	100.—	—.—	—.—
Kovačina Mate	—.—	—.—	10.—
Koritić pl. Otto	110.—	—.—	—.—
Kozjak Slavoljub	70.—	—.—	—.—
Koprić Andrija	65.—	5.—	—.—
Kolar Ivan	—.—	—.—	10.—
Kovačević Gavro	50.—	—.—	—.—
Knobloch Pavao	60.—	—.—	—.—
Knotek Ivan	60.—	—.—	—.—
Kesterčanek Fran	—.—	—.—	10.—
Klemenčić Kosta	70.—	—.—	—.—
Kranjc Božidar	100.—	—.—	—.—
Kranjak Ivan	50.—	—.—	—.—
Kraljević pl. Ladislav	90.—	—.—	—.—
Kreutz Josip	100 —	—.—	—.—
Krišković Mijo	—.—	—.—	10.—
Kuzma Julio	—.—	—.—	10.—
Kundrat Emil	—.—	—.—	5.—
Kazanlief Nedeljko	80.—	—.—	—.—
Krček Isidor	20.—	—.—	—.—
Korlević Antun	3·80	—.—	—.—
Kopić Mate	10 —	—.—	—.—
Kabalini Josip	60.—	—.—	—.—
Kassebaum Dragutin	40 —	—.—	—.—
Košackij Hinko	20.—	—.—	—.—
Kritovac Simeon	40 —	—.—	—.—
Kolaković Josip	20.—	—.—	—.—
Krišković Lambert	10.—	—.—	—.—
Kos Milan	—.—	—.—	10.—
Kučera Oton dr.	—.—	—.—	10.—
Kauders Alfons	—.—	—.—	3 —
Lahner Dragutin	27.—	5.—	—.—

Lany Rikard	20.—	—.—	—.—
Langhofer Dr. August	—.—	—.—	10.—
Lepušić Milan	30.—	—.—	—.—
Lončarević Andrija (Ogulin)	90.—	—.—	—.—
Lončarić Josip	60.—	—.—	—.—
Lončarić Vinko	60.—	—.—	—.—
Magjarević Ivan	—.—	—.—	10.—
Majnarić Josip	94:40	—.—	—.—
Majer Bela	—.—	—.—	7:50
Maraković Rudolf	50.—	—.—	—.—
Matić Jovan	20.—	—.—	—.—
Matičević Makso	10.—	—.—	—.—
Maslek Mile	—.—	—.—	10.—
Melcsicky pl. Pavao	—.—	—.—	2:50
Metlaš Jovan	18.—	—.—	—.—
Mihaljević pl. Milan	30.—	—.—	—.—
Müller Antun	60.—	—.—	—.—
Mlinarić Eleazar	—.—	—.—	10.—
Moćan Mato	40.—	—.—	—.—
Muravić Ivan	70.—	—.—	—.—
Mifka Kresimir	35.—	10.—	—.—
Mravunac Petar	60.—	4.—	—.—
Münck Teodor	20.—	—.—	—.—
Marton Gjuro	—.—	—.—	5.—
Maszties Gustav	—.—	—.—	5.—
Majstorović Ivan	—.—	—.—	10.—
Matiević Antun	30.—	—.—	—.—
Mihalewitz Mijo	30.—	—.—	—.—
Manojlović Petar	—.—	—.—	2.—
Mladenoff Bančo	—.—	—.—	11 01
Nagy Vinko	—.—	—.—	10.—
Navara Ante	10.—	—.—	—.—
Niemčić pl. Slavoljub	—.—	—.—	10.—
Nytraj Otto	70.—	—.—	—.—
Nikolašević Julio	30.—	20.—	—.—
Neferović Franjo	53.—	—.—	—.—
Nešković Borivoj	20.—	—.—	—.—
Nevizsky Nikola	50.—	—.—	—.—
Nagy Dragutin	60.—	—.—	—.—
Nagler Hinko	40.—	—.—	—.—
Obradović Milan (Ličanin)	53:40	—.—	—.—

Odžić Ivan	90.—	—.—	—.—
Ogrizović Gedeon	42·96	10.—	—.—
Ott Dragutin	130.—	—.—	—.—
Obradović Milan	60.—	—.—	—.—
Odžić Vladoimir	10 —	—.—	—.—
Ostoić Dušan	10.—	—.—	—.—
Ožegović Slavko	10 —	—.—	—.—
Padežanin Jovan	100·78	—.—	—.—
Partaš Ivan	—.—	—.—	10.—
Pasžty Franjo	22.—	—.—	—.—
Pere Aleksander	—.—	—.—	10.—
Peićić pl. Viktor	—.—	—.—	10.—
Petrović Stevan	30.—	—.—	—.—
Popović Dušan	100.—	—.—	—.—
Polaček Dragutin	30.—	20.—	—.—
Potočnjak Vicko	—.—	—.—	10.—
Pleško Bartol	20.—	10.—	—.—
Pleša Nikola	50.—	—.—	—.—
Prpić Stjepan	70.—	15.—	—.—
Prstec Milan	—.—	—.—	10.—
Poljak Ivan	30.—	—.—	—.—
Puljević-Nikolić Petar	20.—	20.—	—.—
Perc Vilim	—.—	—.—	10 —
Petrovický Franjo	60.—	—.—	—.—
Petračić Andrija	28 —	—.—	—.—
Puches Franjo	—.—	—.—	10.—
Pichler Milan	—.—	—.—	10.—
Petroff Georgi	—.—	—.—	11·66
Peksider Sreća Gustav	50.—	—.—	—.—
Patzač Antun	20.—	—.—	—.—
Rayman Stjepan	—.—	—.—	10.—
Resz Ante	70.—	—.—	—.—
Rosžgony pl. Ladislav.	10.—	—.—	—.—
Rosmanith Albert	—.—	—.—	5.—
Rukavina pl. Jure	—.—	—.—	10.—
Rukavina pl. Jožo	20.—	—.—	—.—
Ružička August	—.—	—.—	5.—
Radojčić Svetozar	60.—	—.—	—.—
Reschner Rudolf	80.—	—.—	—.—
Rački Vatroslav	30.—	—.—	—.—
Radulović Josip	30.—	—.—	—.—

Rohr Petar	—·—	—·—	10·—
Saher Josip	—·—	—·—	10·—
Solarić Teodor	40·—	10·—	—·—
Sever Dionis	20·—	—·—	—·—
Striga pl. Miladin	120·—	—·—	—·—
Svoboda Bogdan	40·—	—·—	—·—
Staničić Dane	7·55	4·—	—·—
Stromski Ladislav	—·—	—·—	7·50
Strgar Budimir	90·—	—·—	—·—
Stanić Jovan	80·—	—·—	—·—
Šugh pl. Jaroslav	74 40	—·—	—·—
Sylvestar Josip	10·—	—·—	(umro)
Skorić Milan	5·—	—·—	—·—
Slanec Franjo	90·—	—·—	—·—
Slapničar Edo	—·—	—·—	10·—
Stanković Veljko	—·—	—·—	10·—
Steller Slavoljub	—·—	—·—	6·—
Šubert Nikola	60·—	—·—	—·—
Šoška Julius	—·—	—·—	10·—
Šuštić Josip	—·—	—·—	10·—
Šandor Franjo	70·—	—·—	—·—
Šimunović Živko	30·—	—·—	—·—
Stanojević Pavle	30·—	—·—	—·—
Spitzer Nathan	40·—	—·—	—·—
Šumanović Milutin	40·—	—·—	—·—
Šinkovec Josip	40·—	40·—	10·—
Stipanović Fran	50·—	—·—	50·—
Sirutschek Vjencaslav	—·—	—·—	10·—
Seidl Oskar	—·—	—·—	10·—
Teklić pl. Slavoljub	110 —	—·—	—·—
Tölg Vilim	—·—	—·—	10·—
Telar Gjuro	70·—	—·—	—·—
Tuffek Vatroslav	80·—	—·—	—·—
Thuransky pl. Bela	—·—	—·—	3·50
Tsharner pl. Edo	70 —	—·—	—·—
Troper Ivan	—·—	—·—	10·—
Trötzer Dragutin	—·—	—·—	10·—
Tordony Emil	—·—	—·—	5·—
Tomljenović Ante	—·—	—·—	10·—
Trivanović Milan	10·—	—·—	—·—
Todoroff Atanas	—·—	—·—	12·—

Ugrenović Aleksander	43·80	—·—	—·—
Ulreich Gyula	—·—	—·—	10·—
Ulreich Dragutin	30·10	—·—	—·—
Urban Franjo	20·—	—·—	—·—
Vac Gašo	2·—	—·—	—·—
Vidale Jaromir	—·—	—·—	10·—
Vsetecka Vojtjeh	—·—	—·—	10·—
Vuković Petar	68·—	—·—	—·—
Vasiljević Vladimir	20·—	5·—	—·—
Vlasak Franjo	30·—	—·—	—·—
Vučković Vaso	13·—	—·—	—·—
Weiner Dušan	80·—	—·—	—·—
Weiner Milan	—·—	—·—	10·—
Würth Edo	—·—	—·—	10·—
Wiethe Dragutin	40·—	—·—	—·—
Waniek Vilim	30·—	—·—	—·—
Zajc pl. Karmelo	—·—	—·—	8·—
Zec Dušan	10·—	10·—	—·—
Zezulka Ivan	70·—	10·—	—·—
Žegarec Pavle	120·—	—·—	—·—
Žerdik Lambert	—·—	—·—	10·—
Žibrat Milan	20·—	10·—	—·—
Zwickelsdorfer Ivan	—·—	—·—	10·—
Gjurić Gjorgje	10·—	10·—	—·—
Herzl Adolf	—·—	—·—	10·—
Matizović Dragutin	—·—	—·—	10·—
Petrović Lazar	20·—	20·—	—·—
Šajnović Ante	10·—	10·—	—·—
Stipčić Filip	10·—	10·—	—·—
Simonfij Ako	37·50	5·—	—·—
Živković Stevan	40·—	40·—	—·—
Živanović Zivko	—·—	—·—	10·—
Sveukupni sbroj	9136·19	588·—	877·18

R. Erny blagajnik.

Sjednica upravnoga odbora društva, održana bje na dne 18 svibnja o. g. pod predsjedništvom prvoga podpredsjednika p. n. g prof. F. Kesterčaneka, a u prisutnosti osmorice odbornika. Osim raznih tekućih i administrativnih predmeta ustanovio je odbor konačno program te dnevni red za ovogodišnju glavnu skupštinu društva; uzeo na znanje izvješća društvenoga tajnika kao i upravitelja društvenoga muzeja, o stanju društvene knjižnice kao i inventara društvenoga muzeja, a podjedno je odbor na poziv visoke kr. zemalj. vlade od 25. travnja o. g. br. III. A.

1828. zaključio, uvjete i načinglade spoja društvenoga muzeja sa sbirkom za šumarsku proizvodnju i lov, kr. šumarske akademije. Sam zapisnik sjednice objelodaniti će se u cijelosti nakon ovjerovljenja.

Osobne viesti.

Imenovanja i promaknuća. Ban kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, obnašao je profesore kr. šum. akademije u Zagrebu dra. Otona Frangeša i Ivana Partaša imenovati profesorima iste akademije u VII. nadnevnom razredu sa sustavnim berivima, nadalje kr. kot. šumare XI. činov. razreda i to: Ratislava Maksića u Jaski, Gjuru Grlića u Novom Marofu, Matu Kolibaša u Vrbovskom, Adolfa Dumengjića u Djakovu, Dušana Weinera u Cirkvenici i Levina Haueisea, kod kr. zem. vlade, kr. kot. šumarima u X. činov. razredu.

Zatim kr. šumarske vježbenike Antuna Jovanovca u Karlovcu i Gjuru Nenadića sada na dopustu, kr. kot. šumarima XI. činovnog razreda, te absolventa kr. šum. akademije zagrebačke Alfonsa Kaudersa priv. kr. šum. vježbenikom kod kr. kot. oblasti u Djakovu — a šumarskog blagajničkog pristava Ivana Jerbića, privremenim protustavnikom kod otočke imovne občine u X. činov. razredu.

Kr. ugarski ministar za poljodjelstvo imenovao je Deszidera Dioisy-a, Milu Križana i Hinka Šolca, kr. šum. rač. protustavnike kr. šum. revidentima.

G. Adolf Helebrand imenovan je nadšumarom upraviteljem vlastelinstva Cernik.

Iz upravne prakse.

K t. zv. kozjem pitanju. Jedne zagrebačke novine donjele su prošli mjesec sadržaj okružnice kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vtade, odjela za unutarnje poslove, upravljene na dne 25. veljače o. g. pod br. 63-225 ex 1906. na kr. žup. oblasti u Zagrebu, Ogulinu i Gospiću, sliedećega sadržaja:

„Zaključkom sabora sabora kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, stvorenoga u 12. saborskoj sjednici od 22. studena 1906., pozvana je kr. ova zemaljska vlada, da svoju naredbu od 18. travnja 1888. br. 26.662 ex 1887., glede uživanja paše na obćinskih pašnjacih, preinači tako; „da je svakoj krajiškoj obitelji dozvoljeno, bez posebne oblastne dozvole držati onoliko koza, koliko je to za uzdržavanje kuće potrebno“.

No prije no što kr. ova zemaljska vlada pristupi k preinačenju spomenute naredbe, naročito u tom smjeru, da se držanje koza tamo, gdje to nužda iziskuje, dozvoli u mjeri, u kojoj je to za kućne potrebe nužno, nu nipošto da se dozvoli držanje kozah u špekulativne svrhe; nadalje da izključi paša kozah u svih šumah bez razlike posjedovne kategorije, naročito u branjevinah u Krašu i šumah u bujičnom području, u zaštitnih i zabranjenih šumah, u šumah nalazećih se na absolutnom šumskom tlu i u području vrelovja; želi u toj stvari saznati mnijenje te kr. županijske oblasti.

Obzirom na okolnost, da je spomenuta naredba ovdašnjom naredbom od 18. siječnja 1893. br. 1517. protegnuta i na područje I. banske imovne občine, poziva se kr. županijska oblast, da zatraži od područnih kulturnih viećnikah, šumskih uprava kr. kotarskih oblastih i t. d. mnijenje o tomu, kako bi se spomenuta ovdašnja naredba imala preinačiti, da se s jedne strane udovolji potrebi žiteljstva, a s druge strane, da se očuva i unapredi gojenje šumah.

1. Na koji način i po komu bi se imali ustanoviti, komu i u kojem broju je koza nužna za kućnu potrebu?

2. Na koji način i po komu bi se imalo ustanoviti područje, gdje postoji potreba držanja koza za kućnu potrebu?

3. Da li bi se imala uvesti kakova pristojba od koze. Ako da, u kojoj visini, kada i komu bi se ta pristojba imala platiti, te u koju svrhu upotriebiti?

4. Da li bi se paša kozah imala dozvoliti na zajedničkim posjedima zem. zajednica i upravnih obćinah. Ako da, na kojih mjestih, uz koje uvjete i na koji način?

5. Da li je potrebno, da se dotičnim žiteljima, koji će za kućnu potrebu smjeti držati koze, imade izdati izkaznica i u jestnom slučaju po komu i na koji način?

6. Kako bi se imala udesiti kontrola o tomu, da li se koze drže samo u dozvoljenom broju, te da pasu na dozvoljenim površinama?

7. Kako bi se imalo postupati sa onim kozama, koje bi se držale preko dozvoljenog broja ili koje bi se zatekle na paši u nedozvoljenim predjelima?

8. Kakove bi se kazne i odštete imale odrediti za dotične prekršaje i zloporabe?

Odnosna mnijenja neka kr. žup. oblast uz priklop mnijenja svog šumarskoga i narodno-gospodarskoga izvjestitelja sa obrazloženim predlogom sa svoje strane čim prije ovamo podnese.

Različite vesti.

Zaklada za uzgoj djece šumarskih činovnika, u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji, stupila je u kriepost danom 10. svibnja o. g. i to naredbom hrvatsko-slav.-dalm. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove, od istoga dana br. 17585. — Podjedno su izdani i propisi o uživanju podpora iz te zaklade. Sadržaj te po naše autonomno šumarsko činovništvo vrlo važne naredbe, donjet ćemo u sljedećem broju.

Medjunarodni gospodarsko-šumarski kongres u Beču, obdržan od 20.—27. svibnja o. g. bio je izvanredno dobro posjećen. Broj učestnika nadmašio je 2000, a bilo je zastupnika malo ne svih država i naroda u Europi i Ameriki. Od strane hrvatskih šumara prisustvovao je tom znamenitom stručnjačkom sastanku medjutim jedini g. prof. F. Kesterčanek, koji je tom prilikom bio počašćen i izborom podpredsjednika u osmom odsjeku šumarskoga odeljenja. Hrvatski gospodari bili su kud i kamo brojnije zastupani. O samom teku i zaključcima kongresa, donjeti ćemo, čim dospijemo posebno obširnije izvješće.

Uredjuje profesor F. Ž. Kesterčanek. Tiskara C. Albrecht (Maravić i Dečak).

Oglas dražbe.

U sriedu dne 5. lipnja 1907. u 10 sati prije podne obdržavati će se kod šumsko-gospodarstvenoga ureda u Otočcu putem pismenih ponuda dražba niže navedenih gromada.

Broj hrpe	Šumarija	Sreza		Sjeka ili predjel	Vrst drva	Broj stabala	Sposobnost	Izključna cijena				Opazka	
		i m e	broj					Na temelju premjerbe					
								tvorivo	cijena po m ³	Ukupno			
										K. f.	K.		f.
1	Otočac	Kompoljski vrh	2	1906. 1907.	Hrast	1034	500	14	40	7000	—		
2	Perušić	Lisina	20	1901. 1905.	Jela	2838	5307	6	40	33904	80		
3		Marković rudine	22	1901. 1905.	"	10207	19	37	6	40	122476	80	
4		Godrača	Mali kotal	24		"	1122	2641	6	40	16902	40	
5			Zlibine	24		"	1161	3667	6	40	23468	80	
6			Crni vrh	24		"	781	2196	6	40	14054	40	
7			Evendic, tavan	25		"	366	300	6	40	1920	—	Snjegom i ledom ozledjena stabla
8		Dolac	Dolac	25		"	173	100	6	40	640	—	"
9			Grbina draga	25		"	10	20	6	40	128	—	"
10			Grbin vrh	25		"	77	65	6	40	416	—	"
11			Crni vrh	26		Bor	204	201	11	40	2325	60	"
12	Staparuša	1896. 1900.	27		Bukva	232	262	5	60	1467	20	Bukve sposobne za ciepu gradnju	
13		1901. 1905.	27		"	114	114	5	60	638	40	"	
14		Bačinovac	Metla	29		Omorika	2000	3193	6	40	20435	20	Na doznake od 50 i više stabala redom konsignacije
15	Kriva draga		29		"	6934	16715	6	40	105062	40		
Ukupno . .						27283	54822	—	—	350840	—		

U pismenima ponudama, koje moraju biti propisno biljegovane, dobro za pečaćene i vadiumom od 4%, providjene, ima nuditi izričito navesti da su mu novi dražbeni uvjeti poznati, koji se mogu uviditi za vrijeme uredovnih sati kod podpisanaoga ureda. — Stabla su u naravi označena brojnim kolom, a rok izradbe i izvoza predijeljen je za hrpe broj 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 i 13 do konca srpnja godine 1908. a za hrpe broj 1, 2, 3, 14, i 15 do konca srpnja 1909.

U Otočcu, 10. svibnja 1907.

Šumsko-gospodarstveni ured.

